814/09

Den 2. marts 2009 blev i sag nr. 74.234:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S, klager over, at selskabet har afvist at behandle et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet henviser til, at ulykkestilfældet, der skete i september 2001, først blev anmeldt i april 2006, hvorfor det er forældet i henhold til forsikringsaftalelovens § 29.

Det fremgår at sagen, at klageren i 1997 og i 2001 var udsat for færdselsuheld, der medførte piskesmældsskader. Den første skade blev afvist med henvisning til forældelse i 2005. Nærværende sag omhandler alene piskesmældsskaden den 17/9 2001.

Klageren anførte i skadeanmeldelse af 4/4 2006[16]:

"**Hvilke legemsdele blev beskadiget?**
Forværret piskesmæld + kæbeled + sovende venstre ben.

Hvad var den direkte årsag til ulykkestilfældet?
Der kom to modkørende biler, hvor den bagerste trak ud til overhaling. For at undvige trak B. ud mod rabatten og bilen rullede rundt på siden."

Selskabet anførte i skrivelse af 10/8 2006[20] til klageren:

"Jeg har fået anmeldelsen af skaden i forbindelse med dit uheld den 17. september 2001.

Afgørelse
Jeg beklager dit uheld, men vi har ikke mulighed for at hjælpe dig, da skaden er anmeldt for sent.

Begrundelse
Ud fra sagens vedlagte bilag og den tidligere skadesag fra 14. april 1997 her i selskabet, kan jeg ikke se, at der er tilkommet nye gener ved den sidste skade fra 17. september 2001, og du angiver i skadesanmeldelsen, at generne er blevet forværret.

Ifølge vores brev af 15. september 2005 er den oprindelige sag forældet. Alle efterfølgende krav, som kan henføres til den oprindelige sag, vil derfor også være forældet.

Evt. nye gener, som er opstået ved den sidste skade d. 17. september 2001, er efter vores opfattelse også forældet efter Forsikringsaftalelovens § 29 ifølge den 2-årige forældelsesregel."

Klageren anførte i skrivelse af 22/8 2006[21] til selskabet:

"Som svar på Deres brev af 10. august 2006 mener jeg ikke, at sagen er forældet hverken jfr. Forsikringslovens § 29 ifølge den 2-årige forældelses regel eller den 5-årige.

Ad 1) **Den 2-årige forældelse -**
I april 2004 begynder jeg på arbejde efter endt barsel, hvorefter starter en kontant svimmelhed. Lægerne mener på daværende tidspunkt, at jeg har faet en virus på balancenerven. Her er jeg sygemeldt i knap 1 1/2 mdr.

I ultimo december 2004 starter svimmelheden igen og jeg bliver i januar 2005 sendt til nærmere undersøgelse hos øre-, næse- og hals læge, som konstaterer at det ikke har noget med virus at gøre. Først herefter finder man ud af at det er mit piskesmæld som er forværret og jeg bliver sendt til undersøgelser hos neurolog. Umiddelbart efter dette starter kæbeproblemerne, hvor denne går af led.

Forældelsesreglen vil dermed først træde i kraft efter 31/12 2006

I 2005 får jeg gennem mit arbejde lavet en § 28 aftale mellem kommune, arbejde og egen læge. Tidligere har jeg ikke haft problemer med at passe mit arbejde.

Endvidere skal oplyses, at jeg i 2003 fik en datter. Både under min barselsorlov og inden fødslen har jeg ikke haft problemer med ovenstående.

Ad 2) Den 5-årige forældelsesreglen er heller ikke indtruffet på nuværende tidspunkt. - **Først efter den 17. september 2006.**

På baggrund af ovenstående kan jeg ikke se at der sket forældelse rent juridisk jfr. Forsikringslovens § 29."

Selskabet anførte i skrivelse af 25/8 2006[22] til klageren:

"Ifølge Arbejdsskadestyrelsens praksis forværres et whiplash-traume ikke efter ca. 6 måneder efter en skade. Jeg kan derfor ikke ud fra dit brev umiddelbart relatere de gener, som

blev konstateret hos øre-, næse-, halslægen i januar 2005, til hændelsen 17. september 2001.

Kæbegenerne, som er relateret til den tidligere skade fra 14. april 1997, er forældet jf. vores skrivelse af 15. september 2005."

Klagerens far P.M.B., der er læge, anførte i skrivelse af 10/10 2006[26] til selskabet:

"Det er ikke korrekt at whiplash traume ikke forværres efter 6 - 9 måneder. Som speciallæge i almen medicin har jeg en helt anden opfattelse af tidsbegrænsningen, nemlig op til flere år.

Ifølge arbejdsskadestyrelsens vejledning om stadionærtidspunktet, er der ikke opgivet omkring whip lash traume, derimod om bløddelsskader og knogleskader. Whip lash er en kombination af bløddelsskader og knogleskader, samt skader på centralnervesystemet og kan derfor ikke opgøres udfra nogle fastlagte stationærtidspunktsopgørelser, specielt ikke når der fortsat ydes behandling i form fysioterapi, speciallægebehandlinger og kiropraktor ect.

Som der fremgår af ovenstående er min datter under fortsat behandling og har varige men fra skaderne, som i øvrigt progredierende. Endvidere kan oplyses, at der er tale om et ikke ubetydelig erhvervsevnetab. Blandt andet tilkendt § 56 ansættelse som følge af ovenstående ulykker.

Jeg beder jer derfor om på det kraftigste genoptagelse og fremtidig eventuelle afslag bør være saglig begrundet dvs. hvoraf det fremgår, at man udbeder sig erklæringer fra de receptive specialister, som har undersøgt min datter i denne sag ellers mener jeg ikke, at de hverken subjektivt eller objektivt er vurderet korrekt udfra de lægelige normer."

Speciallæge i neurologi E.S. anførte i speciallægeerklæring af 22/1 2007[28]:

"**Uheld:**
Den 14/4 1997. Undersøgte var forsæde passager. Undersøgte anvendte sele og der var nakkestøtte. Bilen blev påkørt fra siden. Undersøgte blev undersøgt på skadestuen på H. Sygehus. Der blev foretaget røntgenundersøgelse af nakken. Efter 3 måneder var undersøgte i arbejde igen. Ved status august 1998 havde undersøgte som mén nakkesmerter, stivhed i nakken samt sovende fornemmelse ud i højre arm til 4. og 5. finger. Ménprocenten var formentlig 5 %. I de efterfølgende 3 år aftog generne yderligere. Der resterede kun periodisk hovedpine.

Aktuelle:
Det aktuelle uheld indtraf den 17/9 2001. Undersøgte var forsædepassager. Hun anvendte sikkerhedssele og der var nakkestøtte.
En modkørende bil påbegyndte overhaling af en forankørende bil. I forbindelse med dette kørte den ind i siden på undersøgtes bil. Bilen blev skubbet i grøften, rullede rundt og landede på taget. Undersøgte hængte ned foran føreren af bilen da bilen lå stille. Undersøgtes daværende kæreste pådrog sig brud i ryggen i forbindelse med uheldet. Der blev tilkaldt ambulance. Man koncentrerede sig primært om undersøgtes kæreste. Han blev indbragt på H. Sygehus.
Undersøgte var selv chokeret. Hun havde smerter i brystet pga. trykkede ribben, der var endvidere hovedpine og svimmelhed. Af fremsendte sagsakter fremgår endvidere at der var smerter i håndled samt i venstre side af hofte og på forsiden af knæene.

Undersøgte blev efterfølgende gravid og fødte i 2003. Efter fødslen kom der forværrelser af tilstanden med hyppig hovedpine, kvalme og opkastninger, sovende fornemmelse ud i begge arme samt ned i venstre ben. Undersøgte blev henvist til fysioterapeut. Hun har fået behandlinger, men uden sikker effekt. Efterfølgende har hun fået behandling hos læge S.H. Efter nogle behandlinger blev hun anbefalet at fortsætte hos kiropraktor. Hun får fortsat behandlinger ugentligt. Der har endvidere siden uheldet været spændinger i kæben. Undersøgte har derfor været vurderet på Tandlægehøjskolen i Å. Der er foretaget MR-scanning, hvor man har fundet displacering af kæbeleddet. Hun er behandlet med bideskinne.
Undersøgte har endvidere været set hos praktiserende neurolog L. i S. **Hun** er blevet behandlet for spændingshovedpine med bl.a. Mandolgin og Ipren. Hun har endvidere forsøgt behandling med Emigran.
Undersøgte har fortsat gener som nedenfor beskrevet. Generne har i det væsentlige været uændret gennem det sidste års tid.

Nuværende gener:
Undersøgte har følgende gener efter uheldet:

1. Der er sovende fornemmelse i venstre ben ned til knæniveau og undertiden ud i foden
2. Der er sovende fornemmelse ud i alle fingrene på venstre side samt på højre side i 2. og 3. finger.
3. Der kan være håndslip på venstre side.
4. Der er hyppige hovedpinetilfælde. 2-3 gange pr. uge startende i nakken trækkende frem i panden. Der kan endvidere være kvalme og undertiden opkastninger. De kan vare op til et halvt døgn.
5. Stivhed i nakken især ved hoveddrejning mod venstre.
6. Ikke nogen hukommelsesmæssige vanskeligheder, men koncentrations vanskeligheder i forbindelse med smerter.
7. Der er øget trætbarhed.
8. Undersøgte bliver lettere irritabel.
9. Der er endvidere spændinger i kæbemuskulaturen.

10. Konsekvens af uheldet:
Uheldet har følgende konsekvenser:

1. Undersøgte har haft 3 sygemeldinger af længere varighed, dvs. 3-4 uger.
2. Undersøgte får hjælp af kæreste til indkøb, støvsugning samt havearbejde.
3. Undersøgte har fået en paragraf 58 aftale. Der er blevet etableret i 2004.
4. Undersøgte har måttet ophøre med kampsport, hvor hun har dyrket Taekwondo.

Konklusion:
30-årig kvinde, der tidligere har været rask. Den 14/4 1997 var hun udsat for whip lash læsion. Seqv. efter dette bestod i stivhed i nakken, nakkesmerter samt sovende fornemmelse ud i 4. og 5. finger. Efter at sagen var afgjort var der aftagende gener således at der resterede øget hovedpinetilbøjelighed.

Det aktuelle indtraf den 17/9 2001, hvor hun som passager i bil blev påkørt af en modkørende, der foretog overhaling og ramte undersøgte bil i siden. Bilen rullede rundt. Fører pådrog sig brud på rygsøjlen. Undersøgte var chokeret og havde kvalme og hovedpine og der er beskrevet smerter i venstre side af thorax samt hofte.
Efter fødsel i 2003 kom der forværrelse med hovedpine 2-3 gange om ugen med kvalme og opkastninger, parastesier i venstre arm samt venstre ben. Håndslip på venstre side. Trætbarhed. Spændinger i kæbemuskulaturen.

Undersøgte har været i behandling hos kiropraktor og fysioterapeut. Hun går fortsat til kiropraktor behandling. Hun har endvidere fået bideskinne.
Ved den objektive undersøgelse findes der ømhed af nakke- og skulderågsmuskulaturen. Indskrænket bevægelighed mod venstre cervicalt. Endvidere er der usikkert finger-næse og knæ-hæl forsøg på venstre side samt sensibilitetsgrænse på venstre side svarende til ca. Th5. Manglende abdominalreflekser.
Sammenfattende er undersøgtes forværrede hovedpine samt formentlig også forværret bevægeindskrænkning cervicalt mod venstre en følge efter uheldet den 17/9 2001. Forværrelsen af symptomerne efter fødslen kunne skyldes at undersøgte belastede venstre side mere bl.a. da hun skulle bære sin datter.
Der findes imidlertid ved dagens undersøgelse neurologiske udfald på venstre side, som kunne forklares ved anden lidelse end følge efter uheldet.
Dette har været nævnt for undersøgte. Det er forslået at hun via egen læge henvises til fornyet udredning hos neurolog, hvor man umiddelbart må anbefale MR-scanning af hele neuroaksen."

Kiropraktor L.N.T. anførte i statuserklæring af 7/2 2007[29]:

"Karina henvender sig første gang den 12.10.2006 klagende over smerter i nakken, daglig hovedpine og perioder med svimmelhed og opkast. Der er desuden ved opstart på behandling snurren og prikken i hø. arm og ve. ben. Generne er startet helt tilbage i 1997 efter et trafikuheld og forværret i 2001 efter endnu et uheld. I begge tilfælde var patienten passagerer og begge biler rullede rundt ved ulykkerne. Behandlingsmæssig er der forsøgt med Fysioterapi incl. akupunktur, manuel beh. hos læge og medicinsk behandling hos neurolog.
Pt. er i øvrigt sund og rask. Har ikke været udsat for andre traumer og tager aktuelt ikke fast medicin."

Speciallæge i neurologi anførte i speciallægeepikrise af 6/8 2007[31]:

"MR cerebrum viser i højre hemisfære to hypersignalerende forandringer med cystisk degeneration. Derudover ingen forandringer og ingen hypersignalerende forandringer suspekte steder mhp. evt. demyeliserende lidelse.
Som røntgenlægen skriver, kunne forandringerne være traumatisk betinget og pt. har traume i 1997 og i 2001. Ved det sidste, som er det mest alvorlige, kunne man teoretisk forestille sig 'shearing' kræfter (diffus aksonal skade) i traumemekanismen og derved måske ganske små blødninger, som nu 6 år efter ser ud som beskrevet. Dog - pt. var ikke bevidstløs og der var ikke i øvrigt tegn til hovedtraumer i form af sår eller buler.
Enig med røntgenlægen i, at der er ingen mistanke til demyeliserende sygdom på det foreliggende. Medulla blev ikke MR-skannet, da pt. var i 20. graviditetsuge.
På forhånd har pt. set svaret, idet man har sendt kopi til hende. Jeg har forklaret, at efter min vurdering er der tale om med (med en vis sandsynlighed) traumefølger og ingen klinisk mistanke om DS."

Arbejdsskadestyrelsen anførte i vurdering af 31/1 2008[36]:

"Vurdering
Mengraden er vurderet til 5 procent

Begrundelse for méngraden
Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især: speciallægeerklæring af 22.1.2007 ved neurolog E.S., speciallægeerklæring af 7.9.1998 ved overlæge J.A., kopi af

akter fra neurologisk ambulatorium for perioden maj 1997, skadestuejournal fra 1997, brev af 21.4.2005 fra C.B. til forsikringsselskabet, journalkopi fra neurolog J.B. af 6.8.2007.

Det fremgår heraf, at C.B. har gener i form af hovedpine, kvalme, opkastninger, stivhed i nakken, nedsat koncentration, øget trætbarhed, lettere irritabel, spændinger i kæben, sovende fornemmelse i venstre ben, sovende fornemmelse ud i fingre på venstre side og højre 2. og 3. finger samt håndslip på venstre side.

Vi har fastsat det varige men efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende mentabel. Hendes samlede nakke/hovedpinegener med udstråling til fingre og nedsat koncentration fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkt.

Efter tabellens punkt B.1.1.3 vurderes middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter, og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 10 procent.

Vi har ved vurderingen af mengraden lagt vægt på, at C.B. tidligere i 1997 har haft whiplashgener, der blev vurderet til 5 procent i varigt mén.

Vi har derfor fratrukket for de forudbestående gener.

Vi har vurderet, at forværringen af generne i forbindelse med graviditeten ikke har sammenhæng med ulykken i 2001.

Vi har også drøftet sagen med vores tandlægekonsulent og har i samråd med denne vurderet, at kæbegenerne ikke har sammenhæng med ulykken i 2001.

Vi har herefter vurderet følgerne efter ulykken til skønsmæssigt 5 procent."

Klageren har ved skrivelse af 30/6 2008[1] over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal udbetale erstatning for det anmeldte ulykkestilfælde i 2001. Klageren har til støtte herfor anført:

"Jeg har været udsat for to trafikulykker i 1997 og i 2001. Anmelder først skaden 2001 senere, da jeg ikke tror der er sket forværringer. Senere viser neurologiske undersøgelser også forværringer efterfulgt af MR scanning af hovedet, som også viser blødninger.

A. Forsikring (min anden forsikring) sender sagen i Arbejdsskadestyrelsen og har efterfølgende udbetalt erstatning. Alm. Brand afviser sagen."

Selskabet har ved skrivelse af 28/7 2008[2] fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"Arbejdsskadestyrelsens afgørelse (bilag …) modtog vi den 6. februar 2008. Styrelsen vurderer CBs mén til 5 %.

Af afgørelsen fremgår det, at den opståede forværring efter CBs graviditet i 2003 samt kæbegenerne ikke kan tilskrives ulykken.

Vi vurderer på denne baggrund derfor, at det må være Arbejdsskadestyrelsens holdning, at kravet er forfaldet inden graviditeten i 2003, og forværringen efter graviditeten ikke kan tilskrives ulykken.

Alm. Brands lægekonsulent vurderer, at piskesmældsskaden er stationær ca. 6 måneder efter ulykkestilfældet.

Som det fremgår af speciallægeerklæringen fra overlæge E.S. (bilag …), havde skadelidte umiddelbart smerter, hovedpine og svimmelhed i tilknytning til ulykkestilfældet.

Heraf konkluderer vi, at CB havde gener efter ulykken og havde viden om, at hun havde et krav, da hun havde haft et lignende tilfælde i 1997 angiveligt med en méngrad på 5 % til følge.

Konklusion
Som det af fremstillingen fremgår, havde CB et ulykkestilfælde den 17. september 2001. CBs krav forfaldt i 2002, og da CB havde gener i tilknytning til ulykken og tidligere havde fået erstatning for et lignende tilfælde i 1997, vurderer vi, at CB havde viden om sit krav.

På denne baggrund mener vi, at skaden er forældet med udgangen af år 2004 i henhold til forsikringsbetingelsernes (bilag …) punkt 10.4 og FAL § 29, og at CB med sin anmeldelse i 2006 har anmeldt skaden for sent."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren først i 2004 havde kundskab om sit krav. Kravet er derfor først forældet ved udgangen af 2006. Da klageren anmeldte kravet den 4/4 2006, var selskabet derfor uberettiget til at afvise kravet som sket.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Alm. Brand Forsikring A/S, skal anerkende, at klagerens krav på erstatning efter ulykkestilfældet i september 2001 ikke var forældet på anmeldelsestidspunktet den 4/4 2006, og i konsekvens heraf genoptage sagsbehandlingen.

Marianne Højgaard Pedersen